

OBSAH

Úvod.....	5
KAPITOLA 1: ROLE VĚDY A VÝZKUMU	6
1.1 Pojem „věda“	6
1.2 Standardní koncepce vědy	6
1.3 Produkce vědění.....	7
1.4 Role základního výzkumu	8
1.5 Postavení společenských věd a humanitních oborů	8
KAPITOLA 2: TRANSFORMACE ČESKÉ VĚDY A VÝZKUMU.....	10
2.1 Současná situace ve sféře výzkumu a vývoje.....	10
2.2 Povaha transformace vědy a výzkumu	11
2.3 Další aspekty transformačního procesu	12
2.3.1 Historická tradice.....	12
2.3.2 Dva přístupy ke transformaci.....	13
2.4 Dynamika transformace výzkumu a vývoje	14
2.4.1 Statistika výzkumu a vývoje v České republice a její mezinárodní srovnatelnost	14
2.4.2 Dynamika základních statistických ukazatelů	16
2.5 Transformace výzkumu v Akademii věd.....	19
2.5.1 Základní charakteristika	19
2.5.2 Hlavní změny.....	20
2.5.3 Personální redukce.....	21
2.5.4 Změny výzkumných orientací a financování výzkumu.....	22
2.5.5 Spolupráce s ostatními sektory výzkumu.....	23
2.5.6 Celkové hodnocení	24
2.6 Transformace vysokoškolského výzkumu.....	25
2.6.1 Cíle transformace vysokých škol	25
2.6.2 Změny ve struktuře vysokoškolského vzdělávání	26
2.6.3 Personální vývoj	28
2.6.4 Legislativní a finanční aspekty	29
2.6.5 Celkové hodnocení	30
2.7 Transformace výzkumu v podnikovém sektoru	30
2.7.1 Cíle transformace podnikového sektoru výzkumu.....	31
2.7.2 Ekonomický kontext.....	31
2.7.3 Privatizace a problémy podnikání.....	32
2.7.4 Celkové hodnocení	33
KAPITOLA 3: HODNOCENÍ VE VĚDĚ, VÝZKUMU A VÝVOJI.....	35
3.1 Přístupy k hodnocení vědy a výzkumu v kontextu transformace	35
3.2 Hlavní problémy hodnocení	37
3.3 Procedura hodnocení humanitních a společenskovědních pracovišť v roce 1992	38
3.4 Systém pravidelného hodnocení v Akademii věd	38
3.5 Závěrečné poznámky	39
3.6 Hodnocení vlivu techniky (Technology Assessment – TA)	39
3.7 Hodnocení vědy, výzkumu a vývoje v Evropě (Systémy, organizace a metodologie).....	41
3.8 Další literatura.....	45
KAPITOLA 4: BENCHMARKING VE VĚDĚ A VÝZKUMU	46
4.1 Pojem „benchmarking“.....	46
4.2 Benchmarking organizací pro výzkum, technologický vývoj a inovace	47
4.3 RECORD benchmarking center excellence ve výzkumu a vývoji.....	48
4.4 Fenomén spin-off	49
4.5 Širší začlenění a využití benchmarkingu	50
4.6 Vybrané poznatky z projektu RECORD.....	51
4.7 Dotazník pro ověřovací průzkum RECORD.....	52

KAPITOLA 5: PROBLÉMY VĚDNÍ POLITIKY	55
5.1 Historický vývoj koncepce vědní politiky	55
5.2 Inovační politika	56
5.3 Priority ve vědě a výzkumu	57
5.3.1 Určování výzkumných priorit	57
5.3.2 Foresight (Science & Technology Foresight)	58
5.3.3 Další přístupy a nástroje (benchmarking, centra a sítě excelence)	59
5.4 Vědní politika Evropské unie	60
5.4.1 Cíle vědní a výzkumné politiky	60
5.4.2 Současné evropské priority ve výzkumu a vývoji	61
5.4.3 Rámcové programy	61
5.4.4 Evropský výzkumný prostor (ERA)	62
5.4.5 Závěry a doporučení pro vědní politiku Evropské unie	63
5.4.6 Společenské vědy a humanitní obory v ERA	64
5.5 Důsledky pro vědní politiku v České republice	65
5.5.1 Věda, výzkum a strukturální změny ekonomiky	65
5.5.2 Úspěšnost České republiky v 5. rámcovém programu	66
5.5.3 Vztah české vědní a inovační politiky	67
5.6 Další literatura	68

PŘÍLOHA 1: CITAČNÍ DATABÁZE SCI

(MOŽNOSTI A LIMITY VYUŽITÍ PŘI HODNOCENÍ VE VĚDĚ A VÝZKUMU)

1.1 Stručný popis databáze SCI	69
1.2 Možnosti využití databáze SCI	71
1.3 Scientometrické hodnocení vědy: možnosti a meze	74
1.4 Další literatura	76

PŘÍLOHA 2: VÝZKUMNÉ A INOVAČNÍ AKTIVITY PODNIKATELSKÝCH

SUBJEKTŮ V PRAŽSKÉM REGIONU

2.1 Základní popis průzkumu podnikatelských subjektů	77
2.2 Kvalita výzkumné a inovační činnosti, inovační potenciál firmy	77
2.3 Vlivy mezinárodní spolupráce a přijetí do Evropské unie	79
2.4 Konkurenční výhody české ekonomiky	80
2.5 Kvalita a produktivita výzkumné a inovační činnosti, resp. výroby	82
2.6 Spolupráce s tuzemským výzkumem a vývojem	83
2.7 Úroveň technologického a přístrojového vybavení pracovišť	85
2.8 Pracovní síly, kvalifikace	86
2.9 Závěrečné konstatování	88
2.10 Další literatura	88

PŘÍLOHA 3: PROCEDURA EXPERTNÍHO HODNOCENÍ

SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PRACOVIŠŤ

3.1 Soubor kritérií pro získání primárních údajů o vědecké aktivitě pracovišť	89
3.2 Seznam kritérií	89
3.3 Expertní ocenění vah subkritérií	90
3.4 Syntetické hodnocení pracovišť	91
3.5 Multikritériální ocenění podle hlavních kritérií	91
3.6 Stanovení míry relevance jednotlivých hlavních kritérií	91
3.7 Způsob číselného bodování	92
3.8 Výsledky hodnocení	92

PŘÍLOHA 4: RECORD BENCHMARKING V ČESKÉ REPUBLICE

(POZNATKY Z KVANTITATIVNÍHO PRŮZKUMU VÝZKUMNÝCH ORGANIZACÍ), 94

4.1	Projekt RECORD: Recognising Central and Eastern European Centres of RTD: Perspectives for the European Research Area	94
4.2	Základní popis výběrového souboru	94
4.3	Struktura a mobilita výzkumníků	95
4.4	Výzkumná infrastruktura	100
4.5	Spin-off společnosti	101
4.6	Inovační výstupy	101
4.7	Publikační aktivita	102
4.8	Příjmy	104
4.9	Kooperativní projekty, působení v sítích	104
4.10	Další aspekty fungování	106
4.11	Závěry z průzkumu	109
4.12	Další literatura	109

PŘÍLOHA 5: URČOVÁNÍ VÝZKUMNÝCH PRIORITY V DÁNSKU, FINSKU

a v Národním programu výzkumu v České republice 111

5.1.	Dánsko	111
5.2.	Finsko	116
5.3.	Stručná charakteristika dosavadního přístupu k výběru základních směrů výzkumu v České republice	120

PŘÍLOHA 6: PŘEDMĚT

„VĚDA A POZNÁVÁNÍ SOCIÁLNĚ EKONOMICKÝCH PROCESŮ“ 124